

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

сфері кібербезпеки та захисту даних створює основу для побудови стійких, інклюзивних і технологічно розвинених територіальних громад в умовах євроінтеграції.

Література

1. Антонова Л.В., Антонов А.В., Івашова Л.М. Інформаційно-комунікаційні інструменти забезпечення ефективного врядування в Україні на державному та регіональному рівнях. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2023. № 1 (36). С. 10-17.
2. Петькун С., Мельнік І. Сучасні тренди цифрової трансформації публічного управління, *Публічно-управлінські та цифрові практики*. Випуск 2(5). 2025. С. 98-107.
3. Петькун С.М., Гудзь О.Є. Зміна траєкторії соціальної відповідальності держави в реаліях цифрових трансформацій. *Věda a perspektivy*. 2023. № 9(28). С. 264–276.
4. Радзюк Н. Роль інформаційних технологій в публічному управлінні. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. № 9. С. 161-167
5. Improving municipal responsiveness through AI-powered image analysis in E-Government. URL: https://arxiv.org/abs/2504.08972?utm_source=chatgpt.com

Верительник Світлана,
доцент, доктор філософії з публічного управління та адміністрування,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Маріупольський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Трансформація публічних фінансів є ключовим елементом процесу модернізації системи державного управління та забезпечення фінансової стійкості в умовах європейської інтеграції України. Вона передбачає не лише оновлення бюджетно-податкових інструментів, а й глибоку інституційну перебудову механізмів формування, розподілу та використання публічних фінансових ресурсів відповідно до стандартів Європейського Союзу. У сучасних умовах публічні фінанси виступають не тільки інструментом мобілізації ресурсів для виконання базових функцій держави та органів місцевого самоврядування, а й важливим важелем реалізації стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку, підвищення якості публічних послуг і зміцнення довіри громадян до інститутів влади. Особливого

значення набуває роль публічних фінансів у досягненні Цілей сталого розвитку, зокрема у забезпеченні соціальної справедливості, зменшенні регіональних диспропорцій, стимулюванні інвестиційної активності та підтримці економічної стабільності. У контексті євроінтеграції трансформація фінансової системи пов'язана з упровадженням принципів прозорості, підзвітності, середньострокового бюджетного планування та результативно-орієнтованого управління бюджетними видатками. Це створює передумови для підвищення ефективності використання публічних коштів, посилення фінансової дисципліни та формування стійкої основи для післявоєнного відновлення і довгострокового розвитку України [3, с. 20].

Євроінтеграційний аспект передбачає гармонізацію фінансового законодавства України з директивами та стандартами ЄС, що включає впровадження сучасних механізмів бюджетного планування, підзвітності та прозорості використання державних коштів. Зокрема, важливим елементом є адаптація положень Бюджетного кодексу України до принципів середньострокового бюджетного планування, фінансової дисципліни та публічної прозорості, що відповідає вимогам Європейської комісії щодо ефективного управління державними ресурсами [2].

Наукові дослідження підкреслюють, що ефективна трансформація публічних фінансів в умовах євроінтеграції передбачає комплексний підхід, що включає:

- модернізацію бюджетних процедур, зокрема впровадження електронного бюджетного процесу, що забезпечує автоматизацію розподілу коштів, моніторинг виконання видатків та інтеграцію даних з різних рівнів влади;

- покращення системи податкових надходжень через впровадження цифрових сервісів, електронного адміністрування ПДВ і податків на доходи фізичних осіб, що зменшує корупційні ризики та підвищує ефективність мобілізації ресурсів;

- забезпечення прозорості та підзвітності, включно з публічним доступом до бюджетної інформації, щомісячним оприлюдненням звітів про витрати та аудиторськими перевітками;

- гармонізацію фінансової звітності та контролю відповідно до стандартів ЄС, що створює підґрунтя для залучення міжнародної допомоги та інвестицій.

Важливо відзначити, що трансформація публічних фінансів спрямована на досягнення Цілей сталого розвитку, зокрема:

- ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», через забезпечення стабільності державних фінансів та створення умов для розвитку малого і середнього бізнесу;

- ЦСР 10 «Скорочення нерівності», за рахунок більш ефективного перерозподілу державних ресурсів та підвищення соціальної справедливості;

– ЦСР 16 «Міцні інституції та верховенство права», через впровадження прозорих процедур управління фінансами, боротьбу з корупцією та підвищення підзвітності органів влади [5].

Впровадження цифрових технологій у сфері публічних фінансів є важливим інструментом трансформації. Серед успішних прикладів слід відзначити:

– платформу «E-Budget», що забезпечує централізований контроль видатків державного бюджету;

– електронні сервіси Державної податкової служби, які дозволяють платникам податків подавати декларації онлайн, відстежувати стан розрахунків та отримувати консультації;

– систему публічних закупівель Prozorro, яка значно підвищила прозорість витрат та скоротила корупційні ризики, ставши прикладом для європейських партнерів [4].

У країнах ЄС цифровізація фінансового управління та інтеграція інструментів контролю бюджету дозволяє досягати високої ефективності державних видатків. Наприклад, у Німеччині та Швеції використання електронних бюджетних платформ забезпечує оперативний моніторинг виконання фінансових планів на всіх рівнях управління, а у Польщі цифровізація податкової служби підвищила рівень добровільної сплати податків і зменшила адміністративне навантаження на бізнес. Український досвід інтеграції цих технологій демонструє значний потенціал адаптації європейських практик у національному контексті [1].

Перспективними напрямками розвитку публічних фінансів України в контексті євроінтеграції є:

– подальше впровадження електронного бюджетного планування та моніторингу;

– розвиток інструментів прозорості та відкритих даних;

– гармонізація нормативної бази та фінансової звітності з практиками ЄС;

– інтеграція принципів «зеленого фінансування» та сталого розвитку у державні програми;

– посилення інституційної спроможності органів влади через навчальні програми та обмін досвідом з країнами ЄС.

Таким чином, трансформація публічних фінансів України в умовах євроінтеграції є комплексним процесом, що поєднує модернізацію бюджетних процедур, цифровізацію, підвищення прозорості та підзвітності, а також гармонізацію з європейськими стандартами. Успішна реалізація цих змін сприятиме досягненню ЦСР, підвищенню ефективності державних видатків, створенню умов для сталого економічного зростання та інтеграції України в європейський фінансовий простір.

Література

1. Європейська комісія. *Digitalization of Public Finance in EU Member States*. 2023. URL: <https://ec.europa.eu/digital-finance>
2. Європейська комісія. *EU Economic Governance and Public Finance Monitoring*. 2022. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination_en
3. Петренко І. Публічні фінанси України: сучасні тенденції та виклики. *Фінанси і кредит*. 2023. № 34(2). С. 12–28.
4. Prozorro. *Public Procurement in Ukraine: Transparency and Efficiency 2024*. URL: <https://prozorro.gov.ua>
5. UNDP Ukraine *Sustainable Development Goals in Ukraine: Public Finance Perspectives*. 2023. URL: <https://www.ua.undp.org/sdgs-finance>

Тарасенко Денис,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування.
Маріупольський державний університет.

СТРАТЕГІЯ ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Проблема довіри громадян до органів місцевого самоврядування є однією з найважливіших у контексті сучасних трансформацій державного управління в Україні. Довіра виступає не лише соціальним ресурсом, що визначає легітимність і сприйняття владних інститутів, а й чинником, який прямо впливає на здатність органів місцевого самоврядування ефективно реалізовувати політики, управляти ресурсами, залучати громадян до участі та здійснювати місцевий розвиток. У контексті децентралізації та післявоєнного відновлення цей аспект стає особливо актуальним, оскільки низький рівень довіри може стати суттєвою перешкодою для побудови спроможних і самодостатніх громад. Водночас високий рівень довіри сприяє підвищенню рівня громадської згуртованості, оптимізації взаємодії між владою та суспільством та створенню передумов для сталого розвитку громад [2, с.70].

Наукові дослідження свідчать, що довіра громадян до органів місцевого самоврядування формується під впливом сукупності взаємопов'язаних чинників, серед яких визначальне значення мають інституційні, процедурні та комунікаційні аспекти публічного